

september 2009

40

Nieuwszijde

Peuters in de gemeente

De inburgeraar centraal

De houdbaarheid van cameratoezicht

REGIOPLAN
BELEIDSONDERZOEK

Nieuwszijde

De Nieuwszijde is een uitgave van Regioplan Beleidsonderzoek. Het blad is om u op de hoogte te houden van de onderzoeken en expertise van Regioplan. De Nieuwszijde verschijnt drie keer per jaar. Voor adreswijzigingen, vragen en reacties kunt u mailen naar info@regioplan.nl.

Redactie Peter Kroonemen, Piet Renooy, Cisly Burcksen, Wietske Idema, Yvonne Kesteloo & Tiety Wemekamp (beeldredactie), Jolanda Koffijberg & Janneke Stouten (eindredactie) **Ontwerp en opmaak** Gravis Ontwerpers bno, Nynke Visser **Drukwerk** Rotor **Foto's** Hollandse Hoogte, met uitzondering van p.11. foto Tiety Wemekamp.

Regioplan

Regioplan Beleidsonderzoek is een landelijk opererend bureau, gespecialiseerd in sociaal-wetenschappelijk beleidsonderzoek en -advies. Al meer dan 25 jaar bieden wij ondersteuning bij formulering, uitvoering en evaluatie van beleid. Onze opdrachtgevers zijn afkomstig uit verschillende overheidsgeledingen: we werken voor vrijwel alle ministeries, grote en kleinere gemeenten en provincies. Verder besteden ondernemingen, werkgevers- en werknemers-organisaties regelmatig onderzoek uit aan Regioplan. Ook mag Regioplan in toenemende mate opdrachtgevers uit het buitenland tot haar klantenkring rekenen – zoals de Europese Commissie en de Algemene Rekenkamer in Zweden.

De belangrijkste thema's waarop Regioplan Beleidsonderzoek deskundigheid heeft opgebouwd, zijn onder meer arbeid, economie, onderwijs, jeugd, sociale zekerheid, zorg, integratie, criminaliteit, veiligheid, wonen en ruimte.

Op onze website www.regioplan.nl vindt u meer informatie over onze organisatie, onze producten en publicaties.

Regioplan Beleidsonderzoek
Nieuwezijds Voorburgwal 35
1012 RD Amsterdam
telefoon +31 20 531 531 5
fax + 31 20 626 519 9
regioplan@regioplan.nl
www.regioplan.nl

Inhoud

Jeugd

Peuters in de gemeente 3

Zorg

Eerste evaluatie Nationaal Programma Ouderenzorg (NPO) 4

Economie

Onder invloed van bier 4

Integratie

De inburgeraar centraal 5

Wat wil een inburgeraar zelf eigenlijk leren bij een inburgeringscursus? Marjolein Brink ontdekte dat de leerdoelen van oudere vrouwen verschillen van die van jonge vrouwen en oude mannen. Maatwerk is dus geboden.

25 jaar regioplan 6, 7

Werk en inkomen

Advies nodig of beleidsondersteuning? 8

Regioplan genomineerd voor NSV/VBO-prijs voor beleidsonderzoek! 8

Veiligheid

De houdbaarheid van cameratoezicht 9

Cameratoezicht staat de laatste jaren in de belangstelling bij veel gemeenten. Ad Schreijenberg stelt in zijn artikel de houdbaarheid van cameratoezicht ter discussie. Met andere woorden: wanneer kunnen camera's weer worden verwijderd?

Werk en Inkomen

Alle kanten van de ladder 10

Welke treden kent de door Regioplan ontwikkelde participatieladder en hoe kunnen gemeenten deze ladder gebruiken voor hun eigen beleid? Luuk Mallee geeft uitleg.

Onderwijs

Succesvol samenwerken 11

Gepubliceerd 12

KLIMAATNEUTRAAL Regioplan voert al jaren een milieubewust beleid. Wij kennen geen bedrijfswagens, maar maken uitsluitend gebruik van het openbaar vervoer (vooral trein, OV-fiets en waar nodig Greenwheels). Ons kantoor is zodanig gekozen dat het per trein optimaal bereikbaar is. We scheiden ons afval en zorgen voor een verantwoorde afvoer. We gebruiken FSC-papier en proberen overbodig printen zoveel mogelijk tegen te gaan. Regioplan is partner van Klimaatneutraal. Via hen participeren wij in de aanplant van bossen en de ontwikkeling van duurzame technologie. Onze bedrijfsvoering is daarmee volledig klimaatneutraal. Voor zover wij na kunnen gaan zijn wij het eerste klimaatneutrale beleidsonderzoeksbureau in Nederland!

Taalachterstanden worden verkleind met voorschoolse programma's.

Peuters in de gemeente

Vanaf 2010 krijgen gemeenten de inspanningsverplichting om alle kinderen met een taalachterstand te bereiken met professioneel peuterspeelzaalwerk of kinderopvang. Gemeenten moeten gaan zorgen voor een groter aanbod van voorschoolse educatie, waarmee ze meer peuters gaan bereiken dan nu het geval is. Hoe staat het nu met het aanbod en het bereik?

Het bereik van nul- tot vier-jarigen

Regioplan heeft in de afgelopen jaren verschillende onderzoeken in de kinderopvang uitgevoerd die laten zien dat het bereik van de kinderopvang groeit. De wachtlijsten in de kinderopvang zijn kleiner en de capaciteit van de kinderopvang is in de afgelopen twee jaar groter geworden. Steeds meer nul- tot vier-jarigen gaan naar een kinderdagverblijf.

In het peuterspeelzaalwerk is echter sprake van een tegenovergestelde tendens. Het bereik van het peuterspeelzaalwerk neemt af. Er is landelijk sprake van een dalende bezettingsgraad van peuterspeelzalen. Eén van de oorzaken daarvoor is dat steeds meer kinderen naar een kinderdagverblijf gaan. Een andere oorzaak is dat

de beoogde doelgroep van het peuterspeelzaalwerk (de groep met de dreigende taalachterstand) steeds moeilijker wordt bereikt.

Bereik met voorschoolse educatie?

Taalachterstanden kunnen worden verkleind met voorschoolse programma's. Het aanbod van voorschoolse programma's is nog steeds beperkt. Dat geldt vooral voor het aanbod door kinderdagverblijven. Dat zou kunnen betekenen dat het bereik van kinderen met voorschoolse educatie juist is gedaald. Voorschoolse programma's worden immers meer door peuterspeelzalen dan door kinderdagverblijven aangeboden.

De gemeente aan zet

Hierboven zijn landelijke tendensen geschetst. Het is waarschijnlijk dat zich in veel gemeenten dezelfde tendensen voordoen. Om in 2010 alle kinderen met een taalachterstand te bereiken met een voorschools aanbod is het dan ook raadzaam voor gemeenten om in beeld te krijgen of en waar voorschoolse programma's worden aangeboden en welke peuters daarmee wel en niet worden bereikt. Als dat duidelijk is, kan gericht beleid worden ontwikkeld voor peuters in de gemeente.

Marga de Weerd

marga.de.weerd@regioplan.nl

Het NPO moet de zelfredzaamheid van ouderen vergroten.

Eerste evaluatie Nationaal Programma Ouderenzorg (NPO)

Het doel van het NPO is om een integraal zorg- en ondersteuningsaanbod op maat voor ouderen te ontwikkelen dat leidt tot betere zelfredzaamheid, meer functiebehoud, minder zorggebruik en minder zorg/behandelbelasting. Om dit te bereiken zijn vanuit de acht UMC's in Nederland regionale netwerken opgezet, waarin partijen op bestuurlijk niveau afspraken maken hoe de ouderenzorg beter te organiseren. Daarnaast worden door de partijen binnen de regio's experimenten opgezet, gericht op het herorganiseren en verbeteren van de zorg voor ouderen.

Regioplan Beleidsonderzoek voert gedurende drie jaar als onafhankelijk onderzoeksbureau de eerste evaluatie van het NPO uit. De organisatie van de aanbesteding van de evaluatie was in handen van ZonMw. Het doel van de evaluatie is om het proces en de effecten van het NPO inzichtelijk te maken op het niveau van het programma, de regio's en de projecten. De evaluatie loopt gelijk op met het NPO. Hierdoor kan tussentijds bijgestuurd worden en heeft de evaluatie een duidelijk lerend karakter.

Carolien Koning
carolien.koning@regioplan.nl

Lopende Projecten

Onder invloed van bier

De productie en verkoop van bier genereert in Europa 2,5 miljoen banen. Dit komt naar voren uit een studie die Regioplan samen met Ernst & Young heeft uitgevoerd in opdracht van de brancheorganisatie van Europese brouwerijen, the Brewers of Europe. De studie brengt de economische impact van de brouwerijsector in beeld en heeft de interesse gewekt van SABMiller en Heineken. Zij hebben Regioplan gevraagd een soortgelijk onderzoek voor hen uit te voeren.

De Europese brouwerijsector opereert in een dynamische omgeving waarin onder andere een stijging van productieprijzen, veranderende belastingtarieven en de economische crisis een rol spelen. Regioplan heeft door middel van een kwantitatief model voor 31 landen (EU-27, Noorwegen, Zwitserland, Kroatië en Turkije) bepaald welke effecten de productie en verkoop van bier hebben op de werkgelegenheid, het bruto nationaal product en de overheidsinkomsten. Hieruit komt naar voren dat de sector niet alleen aanzienlijke directe economische effecten genereert, maar met name ook indirecte effecten in de horeca, retail en bij leveranciers.

De studie die Regioplan momenteel uitvoert voor SABMiller richt zich niet alleen op het economisch belang van brouwerijen, maar besteedt ook aandacht aan verantwoord ondernemerschap, zoals projecten omtrent waterbesparing en voorlichting over alcoholgebruik.

Geerten Kruis
geerten.kruis@regioplan.nl

Fatima is een vrouw van 53 jaar die 25 jaar geleden vanuit Marokko naar Nederland is gekomen. Ondanks vier jaar taalonderwijs in de afgelopen jaren, spreekt ze nog steeds nauwelijks Nederlands. Ze is opgeroepen door de gemeente om een cursus te volgen, maar ze is niet naar de afspraak gegaan. Ze zou wel een cursus willen volgen, want ze mist de contacten en het is een prettige doorbreking van de sleur. Ze is echter bang dat ze niets leert en ze ziet op tegen het inburgeringsexamen. Ook is haar man langdurig ziek, waardoor ze zich aan huis gebonden voelt.

De inburgeraar centraal

Hoe sluit de inburgering beter aan bij de behoeften van de cliënt?

Fatima is een voorbeeld van een inburgeraar in Amsterdam die zou moeten inburgeren, maar tot nu toe niet bereikt is door de gemeente.

Om tot betere resultaten te komen, wil de gemeente de behoefte van de cliënt meer centraal stellen, zodat ze meer maatwerk kunnen leveren. De gemeente heeft Regioplan gevraagd te onderzoeken wat de wensen en behoeften zijn van inburgeraars, als het gaat om hun inburgering. Bovendien wilde de gemeente weten of er mogelijk sprake is van bepaalde klantprofielen, zodat het aanbod voor inburgeraars zoals Fatima (zie kader) kan worden aangepast.

Regioplan heeft tweehonderd potentiële inburgeraars bevraagd over hun ervaring met inburgering, waarbij specifiek is ingegaan op motivatie en betrokkenheid bij de Nederlandse maatschappij. Uit het onderzoek blijkt dat je op basis van leeftijd, geslacht en migratiereden

bruikbare profielen kunt ontwikkelen voor doelgroepen van inburgering met verschillende behoeften en risicoprofielen. Zo zijn er duidelijk groepen die meer risico lopen om niet bereikt te worden voor de inburgering. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om oudere vrouwen, zoals Fatima, die belemmeringen zien om deel te nemen. Ook de oudere mannen vormen een risicogroep. Zij zijn al lang in Nederland en nauwelijks gemotiveerd om hun Nederlands te verbeteren. Daarnaast voelen ze zich niet aangesproken door de inburgering. Het onderzoek laat ook duidelijke verschillen zien in behoeften tussen de profielen. Oudere vrouwen hebben vooral behoefte aan inburgeringscursussen waarin het sociale aspect centraal staat en informatie wordt gegeven over de samenleving. Jonge vrouwen willen daarentegen niet alleen de taal leren, maar ook perspectief hebben op bijvoorbeeld parttime werk na afloop

van de cursus. Jonge mannen die werken hebben daarentegen veeleer behoefte aan taalcursussen die de lacunes in hun kennis van het Nederlands opvullen.

In Amsterdam vormen de jonge vrouwen de grootste groep potentiële inburgeraars, op de voet gevolgd door de oudere vrouwen en oudere mannen. Vluchtelingen en jonge mannen vormen veel kleinere groepen. Deze informatie in combinatie met de kennis over de profielen stelt de gemeente vervolgens beter in staat om maatwerk te leveren bij de aangeboden trajecten.

Marjolein Brink
marjolein.brink@regioplan.nl

De publicatie 'Profielen en doelgroepen inburgering' is te downloaden via www.regioplan.nl/publicaties.

De vrouw op de foto komt niet voor in het artikel.

Regioplan

Nou ja, 25 jaar.... Helemaal precies 25 zijn het er niet. Regioplan heeft een geschiedenis met diverse startmomenten. In 1983 begonnen als maatschap, een jaar later werd het een stichting en nog wat later een bv. Niettemin is 2009 een prima jaar om 25 jaar verantwoord beleidsonderzoek te vieren. En tijd om een beetje terug te kijken. In 25 jaar is er veel veranderd. Toen we startten werd beleidsonderzoek uitgevoerd binnen universiteiten; vaak erg uitgebreid, gedegen, langzaam en zelden op tijd. Daar lagen dus mogelijkheden en begin jaren tachtig kwam daarom het fenomeen commercieel beleidsonderzoek goed van de grond. Behalve Regioplan doken onder meer Research voor Beleid, DSP en Bureau voor Economische Argumentatie in deze niche. De sterke punten van deze bureaus waren de beleidsgerichtheid en de zakelijkheid. En gezamenlijk zetten we ons af tegen de gevestigde onderzoeksorde.

Inmiddels is er een volwassen branche ontstaan met een heuse Vereniging voor Beleidsonderzoek, met ruim twintig leden. Regioplan was een van de oprichters van deze club. Ons werk kenmerkt zich nog steeds als beleidsgericht en zakelijk, maar is steeds professioneler geworden. Wij behaalden als eerste beleidsonderzoeksbureau het ISO-9001 certificaat voor de kwaliteit van de werkprocessen. Maar nog steeds sleutelen we aan onze werkwijzen om de kwaliteit van onze dienstverlening nog meer te verhogen.

In 25 jaar verschenen er meer dan vijftienhonderd Regioplan-rapporten. Sommige beleidsterreinen hebben een stevige Regioplan-invloed ondergaan de afgelopen jaren, zoals het onderwijs- of sociale zekerheidsbeleid. Bijna alle ministeries behoren echter tot de afnemers van onze diensten, net als de meeste provincies, vele gemeenten en tal van overige organisaties in het maatschappelijk middenveld. Daarnaast heeft Regioplan de vleugels ook al tijden naar het buitenland uitgeslagen, met name de Europese Commissie weet ons te vinden.

Inmiddels moeten honderden medewerkers aan Regioplan verbonden zijn geweest. Gemiddeld blijft men zo'n jaar of vijf bij Regioplan; een aantal medewerkers heeft de twintig jaar echter al ruim overschreden! Het zijn de kwaliteit, de inzet en het enthousiasme van al deze Regioplanners die het bedrijf hebben gemaakt wat het nu nog steeds is: een onafhankelijke, betrouwbare en effectieve partner bij het oplossen van beleidsvraagstukken.

Piet Renooy

piet.renooy@regioplan.nl

25 jaar

Regioplan genomineerd voor NSV/VBO-prijs voor beleidsonderzoek!

Twee artikelen van Regioplan waren genomineerd voor de NSV/VBO-prijs voor beleidsonderzoek, die dit jaar voor het eerst is uitgereikt. Deze prijs is bedoeld voor het beste beleidsonderzoek en/of beleidsadvies, dat in de vorm van een wetenschappelijk artikel is ingezonden.

De tweejaarlijks uit te reiken prijs voor beleidsonderzoek is ingesteld door de Nederlandse Sociologische Vereniging (NSV) en de Vereniging voor Beleidsonderzoek (VBO). Tijdens de Dag van de Sociologie op 11 juni in Amsterdam, presenteerden de genomineerden hun artikelen.

In beide artikelen wordt op een innovatieve wijze gebruikgemaakt van geavanceerde methoden en technieken om tot omvangsschattingen te komen in situaties waarbij dit niet eenvoudig is. De beide inzendingen van Regioplan kregen uiteindelijk de tweede en derde plaats en hebben daarmee een eervolle vermelding verdiend.

Gestolen fietsen in het Nederlandse fietsenpark

Ger Homburg bespreekt in zijn artikel de aanpak en resultaten van een onderzoek naar fietsendiefstal. Dat er in Nederland veel fietsen worden gestolen is bekend, maar hoeveel gestolen fietsen zijn er in totaal? Om deze vraag te beantwoorden is het fietsenpark gesimuleerd door middel van een zogeheten Markov-model. Met behulp van dit model is vervolgens een schatting bepaald van het aandeel gestolen fietsen in Nederland. Dit artikel is in 2007 verschenen in het 'Tijdschrift voor Veiligheid'.

Metten van het onmeetbare

Maikel Groenewoud en Coen van Rij bespreken in hun artikel de aanpak en resultaten van een onderzoek naar illegale tewerkstelling. In hun onderzoek hebben ze gebruikgemaakt van de zogeheten randomized response methode. In deze methode hangt het antwoord dat wordt gegeven, af van de uitkomst van een kansspel waardoor de anonimiteit van het antwoord is gegarandeerd. Dit artikel is nog niet eerder gepubliceerd, maar naar aanleiding van hun onderzoek is eerder dit jaar wel al hun artikel 'Fraude gemeten?!' verschenen in het nieuwe boek over beleidsonderzoek, 'Methoden van beleidsonderzoekers: creatief en oplossingsgericht'.

Maikel Groenewoud

maikel.groenewoud@regioplan.nl

De publicaties 'Gestolen fietsen in het Nederlandse fietsenpark: een analyse met een Markov-model' en 'Metten van het onmeetbare: Onderzoek naar correctiefactoren voor sociaal wenselijke antwoorden en non-response effecten in randomized response onderzoek' zijn te downloaden via de website van de VBO, www.beleidsonderzoek.nl

Advies nodig of beleids-ondersteuning?

Veel opdrachtgevers weten Regioplan te vinden als het gaat om beleidsonderzoek. De activiteiten van Regioplan gaan echter steeds vaker verder dan het uitvoeren van onderzoek. Denk bijvoorbeeld aan het schrijven van beleidsplannen, detachering van projectleiders of beleidsmedewerkers, ondersteuning bij aanbestedingen, interview van medewerkers of ondersteuning bij de implementatie van beleid. Daarom zijn er sinds 1 september, twee adviseurs in dienst, die deze activiteiten verder gaan uitbreiden.

De adviseurs, Silvia Bunt en Jürgen Woudwijk, gaan zich met name richten op het terrein van werk en inkomen, met uitstapjes naar aanpalende gebieden als WMO, lokaal sociaal beleid en inburgering. Belangrijke opdrachtgevers vormen gemeenten en SW-bedrijven. Maar uiteraard kunnen ook andere spelers die zich met deze beleidsterreinen bezighouden, gebruik maken van deze adviesdiensten. Beide adviseurs kennen de praktijk van gemeentelijke sociale diensten van binnenuit. Bovendien kunnen zij gebruik maken van een team van beleidsonderzoekers, waardoor er expertise voor handen is op veel verschillende deelterreinen. Neem, voor een vrijblijvend adviesgesprek, contact op met één van onze adviseurs.

silvia.bunt@regioplan.nl

jurgen.woudwijk@regioplan.nl

Wanneer zet je cameratoezicht stop? Het beslisinstrument continueren cameratoezicht helpt gemeenten bij het maken van deze keuze.

De houdbaarheid van cameratoezicht

Cameratoezicht: continueren of cancelen?

Waar criminaliteit of overlast gemeenten teistert is cameratoezicht vaak een (effectief) deel van de oplossing voor deze problematiek. Burgers voelen zich veiliger als men de straten op afstand in de gaten houdt. Ook lijkt de criminaliteit, mede door de inzet van cameratoezicht, af te nemen. Als camera's er eenmaal hangen, wordt vaak echter niet meer nagegaan of de veiligheidssituatie in de buurt dit nog steeds rechtvaardigt. Wanneer is de veiligheidssituatie dusdanig verbeterd dat cameratoezicht kan wijken?

Het succes van cameratoezicht

Cameratoezicht is door de jaren heen door steeds meer gemeenten toegepast om de openbare orde te bewaken. En met succes. Uit evaluatieonderzoek van Regioplan blijkt meermalen dat cameratoezicht een bijdrage levert aan het terugdringen van criminaliteit. Daarnaast vergroot het de veiligheidsgevoelens van burgers en ziet de politie cameratoezicht als een ideaal hulpmiddel bij haar werkzaamheden.

De weg naar cameratoezicht (en de weg terug)

De wetgever heeft cameratoezicht in de openbare ruimte echter onder bepaalde voorwaarden toegestaan. Zo moet er sprake zijn van proportionaliteit en subsidiariteit van het middel. Dat wil zeggen dat de ernst van de situatie in een bepaald gebied

cameratoezicht moet rechtvaardigen. Daarbij moeten camera's het laatste middel zijn in een reeks van andere maatregelen die genomen zijn om de openbare orde te handhaven. Zodra deze horde is genomen, hangen er camera's en zolang iedereen hier tevreden over is, zullen ze doorgaans blijven hangen. Maar heeft cameratoezicht nog bestaansrecht in een buurt die veranderd is van achterstandswijk naar yuppenbuurt? Is cameratoezicht nog nodig wanneer bijna alle bewoners zich veilig voelen? En wat is de toegevoegde waarde van cameratoezicht als politie en justitie het amper gebruiken voor opsporing en vervolging?

Beslisinstrument Continueren Cameratoezicht

Om vragen als de bovenstaande op een systematische wijze te beantwoorden en te komen tot een oordeel over het al dan niet noodzakelijk zijn van bestaand cameratoezicht, heeft Regioplan het Beslisinstrument Continueren Cameratoezicht (BICC) ontwikkeld. Met behulp van dit instrument gaan we aan de hand van vier vragen met bijbehorende indicatoren na of cameratoezicht in een bepaald gebied gecontinueerd, dan wel afgebouwd dient te worden. De vier zaken die in deze afweging aan bod komen zijn objectieve veiligheid, subjectieve veiligheid, de veiligheidsbeleving en het gebruik van beelden door politie en justitie. In Rotterdam is het BICC intussen op dertien gebieden toegepast in het kader van de jaarrapportage cameratoezicht 2008. Regioplan kan ook andere gemeenten met cameratoezicht helpen deze afweging te maken.

Ad Schreijenberg

ad.schreijenberg@regioplan.nl

Het rapport 'Cameratoezicht Rotterdam, jaarrapportage 2008' kunt u downloaden op www.regioplan.nl/publicaties

Regioplan hielp bij de ontwikkeling van een website met goede voorbeelden rond wetenschap en techniek op basisscholen.

Succesvol samenwerken

De relatie tussen Regioplan en een opdrachtgever is niet statisch. Regioplan stelt zich in het onderzoeksproces op als een meedenkende partner met een eigen visie. Hierdoor krijgen onderzoeksoopdrachten soms een nieuwe wending. Een goed voorbeeld hiervan is de samenwerking met het Platform Bèta Techniek.

De doelstelling van het Platform Bèta Techniek is te zorgen voor meer bètatechnici in Nederland. Om dit doel te bereiken, heeft het Platform voor verschillende onderwijssectoren een apart programma ontwikkeld. Regioplan is als onderzoeksbureau bij een aantal van deze programma's betrokken, waaronder bij het Programma VTB (Verbreding Techniek Basisonderwijs). Dit programma biedt scholen financiële en inhoudelijke ondersteuning om wetenschap en techniek in hun onderwijs verankerd te hebben. De doelstelling hierbij is ambitieus: In 2010 moeten 2500 basisscholen (een derde van het totaal aantal basisscholen in Nederland) dit gerealiseerd hebben.

Oorspronkelijk voerde Regioplan jaarlijks

een aantal audits uit onder een selectie van VTB-scholen om een indruk te krijgen van de voortgang van de implementatie van techniekonderwijs. Daarnaast analyseerde Regioplan de resultaten van de vragenlijst die jaarlijks door Programma VTB wordt uitgezet onder de VTB-scholen. Hieruit bleek dat een deel van de scholen de doelstelling niet zou halen. De resultaten van deze activiteiten, maar ook de toegenomen kennis bij de opdrachtgever zelf, leidden tot de conclusie dat het Programma VTB sturender moest optreden om haar doelstellingen te bereiken.

Het Platform Bèta Techniek besloot daarom alle VTB-scholen te beoordelen op de behaalde resultaten. Deze audits worden momenteel uitgevoerd door externe

auditoren. Regioplan was betrokken bij de opzet van de audits en analyseert het tijdens de audits verzamelde materiaal. De nieuwe rol van Regioplan bestaat daarnaast uit het analyseren van de resultaten van de attitudemeting waarmee de houding van leerlingen van groep 8 tegenover wetenschap en techniek wordt gemeten. Ook speelde Regioplan een belangrijke rol bij de ontwikkeling van een website met goede voorbeelden rond wetenschap en techniekonderwijs op de basisschool (www.wtwijzer.nl).

Jacob van der Wel
jacob.van.der.wel@regioplan.nl

“De eenvoud van het instrument is uniek”

Alle kanten van de ladder

Interview met Luuk Mallee over de participatieladder

Door Marieke Blommesteijn

Neem een fietsenmaker, een coach van een buurtvoetbalteam, een deelnemer aan een inburgeringscursus en een internetverslaafde. Ze zouden allemaal je buurman kunnen zijn. Maar deze benamingen zijn ook een indicatie voor de wijze waarop mensen participeren in de samenleving. Voor gemeenten is het interessant om te weten op welke trede van de participatieladder zij zich bevinden. Luuk Mallee geeft uitleg over deze ladder, die Regioplan heeft ontwikkeld.

Hoe ziet de participatieladder eruit?

De participatieladder heeft zes treden. Op de eerste trede bevinden zich mensen die zeer geïsoleerd leven. Dat kan bijvoorbeeld een internetverslaafde zijn die leeft van een uitkering en (bijna) geen contacten heeft met zijn omgeving. Op de laatste trede staan mensen die zelfstandig betaald werk verrichten, bijvoorbeeld een fietsenmaker. Op de treden ertussen bevinden zich mensen die in meer of mindere mate (in georganiseerd verband) actief zijn zoals de coach van een buurtvoetbalteam of een deelnemer aan een inburgeringscursus.

Wat maakt de participatieladder uniek?

Dat het gemeenten helpt te focussen op participatie en daarmee door de bestaande

schotten heen te breken. Zo is bijvoorbeeld niet het examen van de inburgeraar belangrijk maar of hij daarna nog zijn taalkennis gebruikt door te participeren. Uniek is verder de eenvoud van het instrument en dat vooral de klantmanagers enthousiast zijn. Het is dus niet alleen een instrument van het management.

Welke toekomstmogelijkheden zijn er voor de ladder?

De ladder is niet beperkt tot re-integratie, educatie en inburgering. Je kan de ladder bijvoorbeeld ook inzetten om klanten van de WMO of de wijkaanpak te volgen. Door de ladder op meerdere momenten in te zetten kan je niet alleen klanten volgen maar kan je ook vaststellen wat de ideale mix van instrumenten is voor het verhogen van het participatieniveau.

Wat kan Regioplan voor gemeenten doen?

Regioplan kan op verschillende manieren gemeenten adviseren bij de inzet van de ladder. Wij hebben bijvoorbeeld onlangs voor een gemeente een doelgroepenanalyse uitgevoerd onder alle klanten van het participatiebudget. Hier kwam onder andere uit dat de alfabetiserings- en inburgeringscursussen niet voldoende zijn en er een vervolg moet komen dat meer gericht is op participatie. We adviseren gemeenten ook bij het ontwikkelen van een visie op participatie. De ladder is daarbij een neutrale taal om over participatie te praten. Verder organiseren wij bijvoorbeeld bijeenkomsten voor management en beleid over de mogelijkheden om de ladder in te zetten en workshops voor uitvoerders over hoe ze de ladder precies moeten gebruiken.

Marieke Blommesteijn |
Luuk Mallee

marieke.blommesteijn@regioplan.nl
luuk.mallee@regioplan.nl

U kunt de rapporten ‘De participatieladder getest. Ervaringen van zes gemeenten’ en ‘Participatieladder. Meetlat voor het participatiebudget’ downloaden op www.regioplan.nl/publicaties.

Gepubliceerd

Hieronder vindt u een selectie van recent verschenen publicaties. Voor een compleet overzicht, zie www.regioplan.nl/publicaties. De beschreven publicaties zijn hier als pdf-bestand te downloaden.

Architecten en de kredietcrisis. Onderzoek naar de gevolgen van de kredietcrisis voor de architectenbranche. Twee derde van de Nederlandse architectenbureaus heeft begin 2009 te maken gehad met een sterke daling van het aantal offerteaanvragen, het aantal orders en de omzet ten opzichte van begin 2008. Dalingen variëren van ongeveer veertig tot vijftig procent. Dat blijkt uit onderzoek van Regioplan Beleidsonderzoek onder een representatieve steekproef van circa 650 architectenbureaus, dat in opdracht van de Rijksbouwmeester is uitgevoerd.

Betrokkenheid cliënten bij bedrijfs- en beleidsvoering sociale diensten. De drie belangrijkste methoden van sociale diensten om cliënten te betrekken bij de uitvoering en het beleidsproces zijn via de cliëntenraad, via cliëntonderzoek en via klachtafhandeling. Sociale diensten betrekken hun cliënten vaker bij de ontwikkeling en evaluatie van beleid dan bij het verzamelen van managementinformatie over de uitvoering. Verder groeit het aantal sociale diensten dat vindt dat cliënten over eigen re-integratiegelden zouden moeten beschikken. Dit en meer blijkt uit een webenquête van Regioplan onder sociale diensten.

De kracht van de kleine ondernemer. Wie zijn zij, wat doen ze & wat maakt ze sterk? De kleine ondernemer is een belangrijke doelgroep voor de Kamer van Koophandel Amsterdam. Steeds meer mensen ondernemen en het aantal kleine ondernemers neemt sterk toe. Het is daarom van belang om te bezien wie nu precies die kleine ondernemer is, wat hun kracht is en wat hun motiveert, tegen welke knelpunten zij eventueel aanlopen en vooral ook hoe de bij de kleine ondernemers aanwezige potentie nog meer kan worden benut. Regioplan heeft in opdracht van de Kamer een eerste inventarisatie gedaan.

Marktanalyse kaasspecializaken en foodspecialiteitenwinkels. Do's & don'ts voor de branche en ondernemers. In opdracht van het Hoofdbedrijfscap Detailhandel (HBD) en het Vakcentrum, branche Kaas & Delicatessen, heeft Regioplan onderzoek gedaan naar de branche van kaasspecializaken en foodspecialiteitenwinkels. Het rapport biedt inzicht in de verschillende facetten van deze branche, waaronder de kenmerken van ondernemers en klanten, de bedrijfsprestaties, het onderscheidende vermogen van dit type winkels ten opzichte van de supermarkt, en de kansen en bedreigingen voor de branche.